

KOHTA 1: AINEEN TAI SEOKSEN JA YHTIÖN TAI YRITYKSEN TUNNISTETIEDOT**1.1 Tuotetunniste**

Kauppanimi / aineen nimi RIKKIHAPPO 20/37%
REACH-rekisteröintinumero 01-2119458838-20

1.2 Aineen tai seoksen merkitykselliset tunnistetut käytöt ja käytöt, joita ei suositella

Käyttötarkoitus sanallisesti pH:n säätö (Epäorgaaninen happo)

1.3 Käyttöturvallisuustiedotteen toimittajan tiedot

Toimittaja (valmistaja, maahantuoja, ainoa edustaja, jatkokäyttäjä, jakelija)
Suomessa toimiva markkinoille luovuttaja (*)

Osoite SUOMEN ALLASLAITE OY
 Alasinkatu 1 – 3
Postinumero ja -toimipaikka 40320 JYVÄSKYLÄ
Puhelin 020 720 9292
Sähköpostiosoite sal@suomenallaslaite.fi
Y-tunnus (*) 0522611-3

1.4 Hätäpuhelinnumero

HYKS/Myrkytystietokeskus, Tukholmankatu 17, 00270 HELSINKI, P. 09-4711

KOHTA 2: VAARAN YKSILÖINTI**2.1 Aineen tai seoksen luokitus**

Asetuksen (EU) 1272/2008 mukainen luokitus
 Ihosyövyttävyyys; 1A, Voimakkaasti ihoa syövyttävää ja silmiä vaurioittavaa
EU-direktiivien 67/548/ETY tai 1999/45/EY mukainen luokitus
 Syövyttävä; Voimakkaasti syövyttävä

2.2 Merkinnät**Varoitusmerkit**

Huomiosana Vaara

Vaaralausekkeet

H314 Voimakkaasti ihoa syövyttävää ja silmiä vaurioittavaa

Turvalausekkeet

Ennaltaehkäisy:
 P280 Käytä suojakäsineitä/suojavaatetusta/silmiensuojainta/kasvojensuojainta

Toimenpiteet:

P303+P361+P353 Jos kemikaalia joutuu iholle:

Riisu saastunut vaatetus välittömästi. Huuhto/suihkuta iho vedellä.

P305+P351+P338 Jos kemikaalia joutuu silmiin:

Huuhto huolellisesti vedellä usean minuutin ajan. Poista piilolinssit, jos sen voi tehdä helposti. Jatka huuhtomista.

P310 Ota välittömästi yhteys Myrkytystietokeskukseen tai lääkäriin.

Varastointi

P405 Varastoi lukitussa tilassa.

Varoitusetikettiin merkittävien aineosien nimet:

7664-93-9 Rikkihappo

Lisätietoja

Tuotteeseen ei saa lisätä vettä

2.3 Muut vaarat

Ohjeita: Tuote reagoi voimakkaasti veden kanssa vapauttaen runsaasti lämpöä

Huomautuksia: Tämän aineen ei katsota olevan pysyvä, kertyvä ja myrkyllinen (PBT). Tämän aineen ei katsota olevan erittäin pysyvä ja erittäin kertyvä (vPvB).

KOHTA 3: KOOSTUMUS JA TIEDOT AINEOSISTA**3.2 Seokset (**)**

Aineen nimi	CAS-, EY- tai indeksinro	EINECS	Pitoisuus
Rikkihappo	7664-93-9	231-639-5	20-37%

KOHTA 4: ENSIAPUTOIMENPITEET**4.1 Ensiaputoimenpiteiden kuvaus****4.1.2 Hengitys**

Siirrettävä raittiiseen ilmaan. Pidettävä lämpimänä ja levossa. Annettava happea tai tekohengitystä tarvittaessa. Otettava yhteyttä lääkäriin, mikäli esiintyy oireita.

4.1.3 Iho

Roiskeet huuhdeltava välittömästi runsaalla vedellä. Riisuttava välittömästi tahriintunut vaatetus. Otettava yhteyttä lääkäriin, mikäli esiintyy oireita.

4.1.4 Roiskeet silmiin

Huuhdeltava välittömästi runsaalla vedellä, myös silmäluomien alta, vähintään 15 minuutin ajan. Hakeuduttava lääkärin hoitoon.

4.1.5 Nieleminen

Huuhdeltava suu. Annetaan pieniä määriä vettä juotavaksi. Ei saa oksennuttaa. Otettava yhteys lääkäriin

4.2 Tärkeimmät oireet ja vaikutukset, sekä välittömät että viivästyneet

Voimakkaasti ihoa syövyttävää ja silmiä vaurioittavaa

4.3 Mahdollisesti tarvittavaa välitöntä lääketieteellistä apua ja erityishoitoa koskevat ohjeet

Roiskeet huuhdeltava runsaalla vedellä.

KOHTA 5: PALONTORJUNTATOIMENPITEET**5.1 Sammutusaineet****5.1.1 Sopivat sammutusaineet**

Hiekka, jauhe

5.1.2 Sammutusaineet, joite ei pidä käyttää turvallisuussyistä

Suuritehoinen paloruisku voi aiheuttaa syövyttävän nesteen roiskevaaran.

5.2 Aineesta tai seoksesta johtuvat erityiset vaarat

Kuumat happoroiskeet

Kuumentaminen voi vapauttaa vaarallisia kaasuja. (Rikkihappohöyry, rikkidioksidi)

5.3 Palontorjuntaa koskevat ohjeet

Käytettävä paineilmalaitetta ja suoja-pukua

5.4 Muita ohjeita

Tuote itsessään ei pala. Säiliöt jäähdytettävä vesisuihkulla.

KOHTA 6: TOIMENPITEET ONNETTOMUUSPÄÄSTÖISSÄ**6.1 Varotoimenpiteet, henkilönsuojaimet ja menettely hätätilanteessa**

Ihmisten pääsy estettävä päästön/vuodon alueelle ja ihmiset pidettävä tuulen yläpuolella. Varottava aineen joutumista iholle ja silmiin. Käytettävä henkilökohtaista suojavarustusta. Väkevään happoon ei saa lisätä vettä (roiskevaara).

6.2 Ympäristöön kohdistuvat varotoimet

Ei saa päästää ympäristöön. Padottava. Kerätään talteen inerttiin huokoiseen aineeseen (esim. hiekka, happoa sitova aine). Ei saa käyttää sahajauhoa tai palavaa ainetta.

6.3 Suojarakenteita ja puhdistusta koskevat menetelmät ja -välineet

Neutraloitava käyttäen kalkkikivijauhetta ja huuhdeltava huolellisesti runsaalla vedellä. Happoa ei saa huuhdella viemäriin, jossa voi olla sulfidipitoisia vesiä. Käytettävä henkilökohtaista suojarustusta. Hävitettävä erikoisjätteenä paikallisten ja kansallisten säädösten mukaisesti.

KOHTA 7: KÄSITTELY JA VARASTOINTI**7.1 Turvallisen käsittelyn edellyttämät toimenpiteet**

Pakkauksen käsittelyssä ja avaamisessa on noudatettava varovaisuutta. Väkevään happoon ei saa lisätä vettä. Käytettävä henkilökohtaista suojarustusta. Varmistettava, että silmähuuhteluasemat ja hätäsuihkut sijaitsevat työpisteen lähellä.
Järjestettävä riittävä ilmanvaihto ja/tai imu työtiloihin. Kemikaalin käyttö edellyttää tehokasta ilmanvaihtoa tai sopivaa hengityksensuojainta.

7.2 Turvallisen varastoinnin edellyttämät olosuhteet, mukaan luettuina yhteensopimattomuudet

Säilytettävä kuivassa, viileässä ja hyvin ilmastoidussa paikassa haponkestävässä alkuperäispakkauksessa. Eristettävä avoliekeistä ja kuumista pinnoista. Suojattava auringonvalolta. Säilytettävä erillään syttyivistä kemikaaleista, emäksistä, kromaateista, kloraaateista, nitraateista ja muista hapettavista aineista. Paperi ja puuvilla hiiltävät nopeasti rikkihapon vaikutuksesta ja voivat syttyä.

KOHTA 8: ALTISTUMISEN EHKÄISEMINEN JA HENKILÖNSUOJAIMET**8.1 Altistumisen raja-arvot****Rikkihappo**

HTP-arvot 8h = 0,2 mg/m³

HTP-arvot 15 min = 1 mg/m³

DNEL

Rikkihappo : Käyttötarkoitus : Työntekijät
Altistumisreitit : Hengitys
Altistumisaika : 15 min
Arvo : 0,1 mg/m³
Akuutti, paikalliset vaikutukset

Käyttötarkoitus : Työntekijät
Altistumisreitit : Hengitys
Altistumisaika : 8 h
Arvo : 0,05 mg/m³
Pitkäaikainen, paikalliset vaikutukset

PNEC

Rikkihappo : Makea vesi
Arvo : 0,0025 mg/l

Merivesi
Arvo : 0,00025 mg/l

Makean veden sedimentti
Arvo : 0,002 mg/kg

STP
Arvo : 8,8 mg/l

8.2 Altistumisen ehkäiseminen**Tekniset torjuntatoimenpiteet**

Varottava aineen joutumista iholle, silmiin ja vaatteisiin. Kädet pestävä ennen taukoa ja välittömästi tuotteen käsittelyn jälkeen. Varmistettava, että silmähuuhteluasemat ja hätäsuihkut sijaitsevat työpisteen lähellä.

Silmien tai kasvojen suojaus

Tiiviisti asettuvat suojalasit/kasvosuojain

Ihonsuojaus

Suojapuku. Mikäli todennäköisesti esiintyy roiskeita, käytä: esiliina ja saappaat.

Käsien suojaus

Käsinemateriaali: butyylikumi, läpäisy aika: >8 h, 30-70% rikkihappo

Käsinemateriaali: Polyeteeni, läpäisy aika: >8 h, 30-70% rikkihappo

Käsinemateriaali: Viton, läpäisy aika: >8 h, 30-70% rikkihappo

Käsinemateriaali: Luonnonkumi, läpäisy aika: >8 h, 30-70% rikkihappo

Käsinemateriaali: Neopreeni, läpäisy aika: >8 h, 30-70% rikkihappo

Käsinemateriaali: PVC, läpäisy aika: >8 h, 30-70% rikkihappo

Hengityksensuojaus

Käytettävä sopivaa hengityslaitetta mikäli ilmastointi on riittämätön (suodatin P3)

KOHTA 9: FYSIKAALISET JA KEMIAALLISET OMINAISUUDET**9.1 Fysikaalisia ja kemiallisia perusominaisuuksia koskevat tiedot**

Olomuoto	kirkas, väritön, öljymäinen neste
Haju	lievästi kitkerä
pH	<1
Jäätymispiste	~-8,7 °C (15% rikkihappo) ~-55 °C (40% rikkihappo)
Kiehumispiste ja kiehumisalue	~103 °C (15% rikkihappo) ~114 °C (40% rikkihappo)
Leimahduspiste	ei määritettävissä
Räjähävyys	ei määritettävissä
Höyrynpaine	(20 °C): 20,5 hPa (20% rikkihappo) 13 hPa (40% rikkihappo)
Suhteellinen tiheys	(20 °C): 1,1 g/cm ³ (15% rikkihappo) 1,3 g/cm ³ (40% rikkihappo)
Liukoisuus (liukoisuudet)	täysin veteen liukeneva
Jakautumiskerroin: n-oktanoli/vesi	epäorgaaninen yhdiste
Lämpöhajoaminen	> 300 °C
Viskositeetti	(20 °C): ~1,6 mPa.s (20% rikkihappo) ~2,7 mPa.s (40% rikkihappo)
Hapettavuus	ei hapettava

KOHTA 10: STABIILISUUS JA REAKTIIVISUUS**10.1 Reaktiivisuus**

Eksotermien reaktio veden kanssa.

Väkevään happoon ei saa lisätä vettä (roiskeiden vaara).

10.2 Kemiallinen stabiilisuus

Stabiili normaali olosuhteissa

10.3 Vaarallisten reaktioiden mahdollisuus

Reagoi sulfidin kanssa muodostaen rikkivetyä, H₂S.

Vetyä vapautuu tuotteen reagoiessa metallien kanssa.

Vetykaasun muodostuminen suljetussa tilassa aiheuttaa räjähdysvaaran.

10.4 Vältettävät olosuhteet

Korkeat lämpötilat. Lämpöhajoaminen >300 °C

10.5	Yhteensopimattomat materiaalit
	Syttyvät materiaalit, emäkset, hapettavat aineet, kromaattit, kloraatit, nitraatit, sulfidit. Paperi ja puuvilla hiiltävät nopeasti rikkihapon vaikutuksesta ja voivat syttyä.
10.6	Vaaralliset hajoamistuotteet
	Rikkihappohöyry Rikkidioksidi

KOHTA 11: MYRKYLLISYYTEEN LIITTYVÄT TIEDOT

11.1 Tiedot myrkyllisistä vaikutuksista

Välitön myrkyllisyys

Rikkihappo

LD50/suun kautta/rotta = 2.140 mg/kg
LC50/hengitysteitse/4h/rotta = 0,375 mg/l
Huomautuksia: aerosoli

Syövyttävyys ja ärsyttävyys

Rikkihappo

Iho: Syövyttävä
Voimakkaasti syövyttävää.

Silmät: Syövyttävä
Vakavan silmävaurion vaara

Limakalvot: Syövyttävä
Voimakkaasti syövyttävää

Herkistyminen

Ei ole herkistävä

Subakuutti, subkrooninen ja pitkäaikainen myrkyllisyys

Toistuvasta annostuksesta johtuva myrkyllisyys:
Hengitys/rotta/28vrk: NOAEL: 0,0003 mg/l

Syöpää aiheuttavat vaikutukset:
Hengitys/rotta:
Eläinkokeet eivät osoittaneet syöpää aiheuttavia vaikutuksia
Suun kautta/hiiri:
Heikko paikallinen syöpää aiheuttava

Mutageenisuus
Nisäkkäiden solut (CHO)/Kromosomipoikkeamakoelaboratorio in vitro
Tulos: positiivinen
Metabolinen aktivaatio: kanssa ja ilman
pH:n takia

Salmonella typhimurium (bakteeri)/Ames-testi:
Tulos: negatiivinen
Metabolinen aktivaatio: kanssa ja ilman

Lisääntymiselle vaaralliset vaikutukset
kani/kehitystoksinen testi: NOEL = 0,020 mg/l
Eläinkokeet eivät osoittaneet teratogeenisiä vaikutuksia.

KOHTA 12: TIEDOT VAARALLISUUDESTA YMPÄRISTÖLLE

12.1 Myrkyllisyys eliöille

Myrkyllisyys vesieläimille

Tuote saattaa alhaisen pH-arvonsa vuoksi olla haitallista vesiorganismeille

Rikkihappo:

LC50/96 h/Lepomis macrochirus (isoaurinkoahven)/staattinen testi = 16-28 mg/l
makea vesi

NOEC/1.560 h/Jordanella floridae/läpivirtaustesti: 0,025 mg/l
makea vesi

EC50/48t/Daphnia magna (vesikirppu)/staattinen testi/OECD TG201= >100 mg/l
makea vesi

NOEC/Tanyarsus dissimilis/staattinen testi: 0,15 mg/l
makea vesi

EC50/72 h/Desmodesmus subspicatus (vihherlevä)/staattinen testi/OECD TG201: >100 mg/l

Myrkyllisyys muille eliöille**Rikkihappo:**

NOEC/37 d/aktiiviliete/staattinen testi: 26 g/l
makea vesi

NOEC/30 d/aktiiviliete/staattinen testi: >30 g/l
makea vesi

12.2	Pysyvyys ja hajoavuus
	Biohajoamisen määrittämenetelmät eivät sovi epäorgaanisille aineille
12.3	Biokertyvyys
	Ei biokerry
12.4	Liikkuvuus maaperässä
	Kulkeutuvuus
	Höyrynpaine: 0,5 hPa (20 °C); 20% H ₂ SO ₄
	13 hPa (20 °C); 40% H ₂ SO ₄ Maahan valunut rikkihappo ei haihdu
	Vesiliukoisuus: täysin liukeneva
	Pintajännitys: ei määritetty
	Maaperän kosteus edistää kulkeutumista. Happo voi maaperässä osittain neutraloitua, mutta merkittäviä määriä voi huuhtoutua pohjavesiin.
	Rikkihappo:
	Vesiliukoisuus: sekoittuva
12.5	PBT- ja vPvB-arvioinnin tulokset
	Tämän aineen ei katsota olevan pysyvä, kertyvä ja myrkyllinen (PBT). Tämän aineen ei katsota olevan erittäin pysyvä ja erittäin kertyvä (vPvB).
12.6	Muut haitalliset vaikutukset
	Ei tunneta

KOHTA 13: JÄTTEIDEN KÄSITTELYYN LIITTYVÄT NÄKÖKOHDAT

Liuokset, joilla on matala pH-arvo, täytyy neutralisoida ennen päästöä. Happoa ei saa huuhdella viemäriin, jossa voi olla sulfidipitoisia vesiä.

Hävitettävä erikoisjätteenä paikallisten ja kansallisten säädösten mukaisesti.

Puhdistettava säiliö vedellä. Pyydä valmistajalta lisätietoja säiliöiden kierrätyksestä.

KOHTA 14: KULJETUSTIEDOT

14.1	YK-numero
	2796
14.2	Kuljetuksessa käytettävä virallinen nimi
	Rikkihappo (Sulphuric acid)
14.3	Kuljetuksen vaaraluokka
	8
14.4	Pakkausryhmä
	II

Vaaran tunnusnumero: 80

ADR/RID-Varoituslipukkeet: 8

KOHTA 15: LAINSÄÄDÄNTÖÄ KOSKEVAT TIEDOT

15.1 Nimenomaisesti ainetta tai seosta koskevat turvallisuus-, terveys- ja ympäristösäännökset tai -lainsäädäntö

Huomioitava direktiivi 96/82/EY vaarallisia aineita käsittävien suuronnettomuuksien hallitsemisesta. Tuote kuuluu vähintään yhteen suuronnettomuuksien vaarojen torjuntaa koskevan direktiivin 1996/82/EY liitteessä 1 mainituista 1 – 11 luokista

15.2 Kemikaaliturvallisuusarviointi

Tälle aineelle on suoritettu kemikaaliturvallisuusarviointi

KOHTA 16: MUUT TIEDOT

Tämä käyttöturvallisuustiedote on laadittu valmistajan antamien tietojen mukaisesti. Annetut tiedot ovat ainoastaan ohjeellisia turvallista käsittelyä, käyttöä, työstöä, varastointia, kuljetusta, jätteidenkäsittelyä ja päästöjä varten, eikä niitä saa käsittää takuiksi tai laatuspesifikaatioksi. Tiedot koskevat vain mainittua tuotetta, eivätkä välttämättä pidä paikkaansa, jos tuotetta käytetään yhdessä toisen tuotteen kanssa tai prosessissa, ellei erikseen mainittu tekstissä.